

Oświadczenie złożone przez senatora Ryszarda Knosalę na 35. posiedzeniu Senatu w dniu 1 lipca 2009 r.

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra gospodarki Waldemara Pawlaka

Pragnę poinformować Pana Ministra, że w dniu 17 czerwca 2009 r. skierowałem oświadczenie do ministra środowiska, pana Macieja Nowickiego, w sprawie poprawy efektywności i skuteczności działań podejmowanych przez organy inspekcji ochrony środowiska, na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (DzU z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Oświadczenie dotyczyło problemu skutecznego egzekwowania obowiązku odprowadzania nieczystości w sposób zgodny z prawem. Zaproponowane rozwiązanie polegało na zagwarantowaniu właściwym organom możliwości kontrolowania i skutecznego karania nie tylko tych podmiotów, które przekraczają zapisane w pozwoleniach normy, ale również tych, które działają bez jakichkolwiek pozwoleń.

W kontekście opisanych propozycji niezbędnym uzupełnieniem wydaje się dostosowanie procedur kontrolnych, zapisanych w rozdziale 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (DzU z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 z późn. zm.). W art. 79 ustawy zawarto ogólną zasadę, zgodnie z którą organy kontroli zobowiązane są do zawiadamiania przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli. Przepis ten został wprowadzony z początkiem roku w ramach nowelizacji ustawy, która miała na celu ograniczenie uciążliwości działań kontrolnych wykonywanych przez organy państwowe. Jednakże już na etapie prac nad projektem nowelizacji znalazły się w nim zapisy, zgodnie z którymi w określonych sytuacjach możliwe jest odstępstwo od tej zasady (na przykład wobec bezpośredniego zagrożenia środowiska naturalnego).

Jak wynika z doświadczeń stosowania ustawy przez inspekcję ochrony środowiska, obecne brzmienie przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, z uwzględnieniem nawet wskazanego wyjątku, nie pozwala wystarczająco skutecznie reagować na występujące zagrożenia środowiska, wynikające na przykład z nielegalnego odprowadzania ścieków. Charakter bezprawnych działań przemawia w tym przypadku za wyposażeniem organów kontrolnych w możliwość przeprowadzania natychmiastowej kontroli, bez uprzedniego powiadomienia podmiotu kontrolowanego.

Dlatego też proponuję, aby dokonać pewnej modyfikacji katalogu przesłanek zapisanych w art. 79 ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Zmiana polegałaby na wykreśleniu w pkt 5 słów „lub środowiska naturalnego” celem bardziej szczegółowego dookreślenia tej przesłanki w kolejnym punkcie. Brzmienie nowego punktu, w mojej ocenie, powinno przybrać następującą formę:

„Przeprowadzenie kontroli jest uzasadnione:

- a) bezpośrednim zagrożeniem środowiska naturalnego,
- b) w związku z pisemnym powiadomieniem o możliwości popełnienia przez kontrolowany podmiot przestępstwa lub wykroczenia,
- c) zanieczyszczeniem środowiska mogącym być następstwem awarii przemysłowej”.

Mając to na uwadze, zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości zainicjowania zmian w obowiązującej ustawie, zgodnie z propozycjami przedstawionymi w niniejszym oświadczeniu.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala